

# **PROGRAMACIÓNS RELIXIÓN CATÓLICA**

## **EDUCACIÓN PRIMARIA 2º 4º e 6º**

**CURSO 2022-23. CPI TOURAL. VILABOA.**

**MARÍA DOLORES TABUYO ROMERO.**

## **Índice**

- 1- Introducción e Contextualización.
- 2- Obxectivos específicos na área de Relixión Católica.
- 3- Contribución da área de Relixión a o desenvolvemento das competencias clave.
- 4- Relación aspectos curriculares por cada unidade.
- 5- Directrices para o deseño da avaliación inicial.
  - 5.1- Actividade lectiva presencial.
  - 5.2- Actividade lectiva semipresencial.
  - 5.3- Actividade lectiva non presencial
- 6- Rúbricas.
- 7- Procedementos e instrumentos de avaliación.
- 8- Materias e recursos didácticos.
- 9- Metodoloxía.
- 10- Medidas da atención a diversidade.
- 11- Perfil de área.
- 12-Actividades complementarias e extraescolares.
- 13- Elementos transversais.
- 14- Avaliación da programación.
- 15- Avaliación docente.

## **1- Introdución e Contextualización.**

O ensino da Relixión Católica preséntase coma una opción para a formación integral do alumnado. Na clase de Relixión Católica desenvólvese a capacidade transcendental dos alumnos/as, facilitándolles una proposta do sentido último da vida e iluminando o fundamento dos valores comúns que fan posible una convivencia libre, pacífica e solidaria.

Valores coma o respecto, aceptación do novo/va compañeiro/a, a solidariedade, a escoita, o compartir e o perdón esaber perdoar; asinado a os nosos alumnos/as axúdanmos a conseguir un mellor clima de compañeirismo e traballonas aulas.

Non pode existir una formación integral si non se desenvolven todas as capacidades inherentes ó ser humano, entre as que se atopa a capacidade transcendente.

### **Contextualización.**

O CPI do Toural está situado nunha zona rural próxima a varios núcleos urbanos: Pontevedra, Arcade e Redondela. O alumnado recibido ten variada procedencia: aulas do CRA de Vilaboa, aulas do Infantil do propio centro, escolas de Pontevedra. Outra característica a ter en conta é o nivel socio-económico e familiar.

O máis notable do noso centro é o gran número de alumnado de procedencia marroquí e de etnia xitana que temos escolarizado. Todo isto reflicte no traballo diario na aula.

O nivel de competencia, sobre todo na área das linguas (lectura, comprensión oral, dominio de vocabulario) provoca a existencia na mesma aula de niveis moi diferenciados. Isto dificulta o traballo diario e fai que as programacións teñan que ser revisadas continuamente, e nalgúns casos precisan ser cambiadas. A lingua materna predominante no alumnado é o castelán. No centro téntase empregar a partes iguais o galego e castelán; e na contorna empréganse o galego, o castelán, o árabe e o caló debido á diversidade cultural da zona.

A comunicación que se establece escola-familias é boa e fluída, o que favorece o desenvolvemento do traballo na aula.

No relativo ás dificultades coas que nos atopamos, cabe destacar os distintos niveis de competencia curricular que hai dentro do grupo, o grado de desenvolvemento lingüístico, o grado de maduración e a motivación intrínseca do alumnado.

## **2- Obxectivos específicos na área de Relixión Católica Primaria (2º,4º e 6º).**

### **2º de Primaria:**

1. Observar e interiorizar a beleza da natureza como creación de Deus que deben respectar e coidar as persoas nasúa vida diaria.
2. Coñecer a figura de Deus como Pai recoñecendo a súa bondade. Creou ao home para ser feliz.
3. Descubrir no mundo que nos rodea o amor de Deus ao home a través da Creación e da natureza.
4. Valora o domingo como día do Señor e festexalo.
5. Recoñece a resposta de María a Deus e valorala.
6. Coñece o sentido do Nada.
7. Coñece relatos bíblicos.

### **4º de Primaria:**

- 1.Recoñece a bondade de Deus Pai ao crear o home para ser feliz.
- 2.Recoñece e identifica os relatos bíblicos a acción de Deus na historia.
- 3.Ver en Deus Pai a vida dos Patriarcas: protección, coidado e acompañamento.
- 4.Comprender o que significa o tempo de Advento.
- 5.Afonda no coñecemento dos tempos litúrxicos.
- 6.Identifica o Bautismo como a vía de entrada na Igrexa.
- 7.Recoñece os signos do Bautismo.
- 8.Identifica o Pai como figura da unidade da Igrexa.
- 8.Recoñece os signos da Eucaristía.
9. Recoñecer na Coresma un tempo penitencial.

### **6º de Primaria:**

- 1.Afonda no pecado humano a través dos relatos das relixións antigas.
- 2.Recoñece a importancia do perdón para a felicidade.
- 3.Comprende a singularidade do perdón de Deus.
- 4.Identifica na historia de David, momentos onde se abusa da misión de Deus.
- 5.Traballa e comprende as parábolas do Perdón.
- 6.Recoñecer o encontro con Deus a través de Xesús.
- 7.Comprender como Xesús cumpre a vontade de Deus a pesar dos obstáculos.
8. Ver na Igrexa a continuación da misión de Xesús.

9. Comprender o tempo litúrxico da Pascua.

10. Identificar no encontro co Resucitado un cambio de vida.

### **3- Contribución da área de Relixión Católica ao desenvolvemento das competencias clave.**

**Competencia en comunicación lingüística:** o diálogo fe-cultura contribúe na medida na que reclama a escoita da Palabra de Deus, exposición dos contidos e aplicación á cultura e ás distintas formas de vida social. A linguaxe bíblica e a súa riqueza simbólica, a linguaxe litúrxica e doutrinal son propias da ensinanza relixiosa e posibilitan amellora do vocabulario.

**Competencia social e cívica:** a ensinanza da Relixión Católica fundamenta e jerarquiza os valores e virtudes que contribúen a educar a dimensión moral e social da personalidade do alumno/a, para facelos competentes na acción social. As testemuñas das persoas santas son un referente para eles/as. *No profundo do ser cristiá xurde o valor da fraternidade universal: respecto, solidariedade, xustiza, misericordia, perdón, entrega a os demais, todosos valores integrados no ensino da Relixión Católica.*

**Competencia de conciencia e expresións culturais:** a Relixión Católica presenta o acontecemento cristiá en diálogo coa propia cultura e o respecto as outras tradicións culturais e relixiosas. *A cultura e a historia de Europa non podeser entendida si se prescinde do feito relixioso. O alumno comezará a valorar expresións artísticas que impregnan de cristianismo a súa contorna: ritos, festas, costumes. que contribúen a conservación do patrimonio cultural.*

**Competencia aprender a aprender:** a ensinanza da Relixión axuda a os alumnos/as a ser protagonistas da súa propia aprendizaxe, como resposta a vontade de que o ser humano colabore activa e libremente co plan por Él establecido.

**Competencia do sentido de iniciativa e espírito emprendedor:** nesta competencia centrámonos nas raíces da persoa, nas posibilidades de acción e de servizo, e a súa finalidade transcendente de ser humano. A autonomía do individuo cristián ven favorecida pola visión totalizante do mundo. Na clase fomentase que o alumno/a participe nas actividades que lle permitan afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir da creatividade, autonomía, iniciativa, traballo cooperativo, confianza nun mesmo e asertividade.

**Competencia da ciencia e tecnoloxía:** a Relixión Católica ilumina as respostas as solución dos problemas que poidan xurdir na interacción do individuo co seu entorno e consigo mesmo. Tamén contribúe a valoración ética do uso da ciencia e da tecnoloxía. O cristiá valora a natureza, a coida e dá sentido ás destrezas relacionadas coa Ecoloxía.

**Competencia dixital:** nesta competencia centrámonos en facilitar ao alumno/a á busca da información en soporte escrito: diarios, revistas, libro; audiovisuais: multimedia, tv e informático: webs, internet, sobre coñecementos relixiosos e da actualidade en xeral. Esta información serve para resolver problemas ou para facilitar a reflexión persoal. Nos cursos de 5º e 6º de primaria utilizamos Edixgal e o alumnado de xeito individual vai mellorando a súa destreza tecnolóxica.

### Perfil Competencial.

| Competencias clave.                                         | Perfil competencial                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Comunicación lingüística (CCL)</b>                       | <p>B.1.E.1.2. Expresa coas súas palabras o asombro polo que Deus fai.</p> <p>B.1.E.3.2. Lembra fórmulas de petición e agradecemento.</p> <p>B.1.E.3.1. Coñece a través dos modelos bíblicos que o home é capaz de falar con Deus.</p> <p>B.3.E.1.1. Nomea lugares e acontecementos importantes na vida de Xesús.</p> <p>B.2.E.1.1. Coñece como Deus fala a Abrahám e Moisés para ser o seu amigo.</p> <p>B.2.E.1.2. Representa as características da amizade de Deus co home: coidado, protección, acompañemento e colaboración.</p> <p>B.3.E.2.1. Nomea os momentos máis importantes da paixón, morte e resurrección de Xesús.</p> |
| <b>Competencia matemática, ciencia e tecnoloxía (CMCCT)</b> | B.1.E.1.1. Coñece, respecta e coida a obra creada.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Competencia dixital (CD)</b>                             | B.1.E.3.1. Apreciar a través dos modelos bíblicos que o home é capaz de falar con Deus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Aprender a aprender (AA)</b>                             | <p>B.1.E.3.2. Lembra fórmulas sinxelas de petición e agradecemento.</p> <p>B.1.E.1.1. Coñece, respecta e coida a obra creada.</p> <p>B.1.E.2.1. Identifica os coidados que recibe na súa vida como don de Deus</p> <p>B.3.E.2.1. Nomea lugares e acontecementos importantes na vida de Xesús.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Competencias sociais e cívicas (CSC)</b>                 | B.1.E.3.1. Aprecia a través dos modelos bíblicos que o home é capaz de falar con Deus.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                             | <p>B.2.E.1.1. Valora que Deus fala con Abrahám e Moisés para ser o seu amigo.</p> <p>B.2.E.1.2. Representa as características da amizade de Deus co home: coidado, protección, acompañamento e colaboración.</p> <p>B.4.E.2.1. Expresa respecto polo templo como lugar sagrado.</p> <p>B.4.E.1.1. Asocia as características da familia da igrexa coas da súa familia.</p> <p>B.1.E.1.2. Expresa coas súas palabras asombro polo que Deus fai.</p>                             |
| <b>Sentido da iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)</b> | <p>B.1.E.2.1. Enumera os coidados que recibe na vida como don de Deus.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Conciencia e expresión culturais (CCEC)</b>              | <p>B.4.E.3.1. Coñece o sentido do Domingo, día especial para os cristiáns. B.1.E.3.2. Reproduce fórmulas sinxelas de petición e agradecemento. B.3.E.2.1. Nomea os momentos esenciais da Paixón, Morte e Resurrección de Xesús.</p> <p>B.4.E.2.1. Expresa o respecto ao templo como lugar sagrado.</p> <p>B.4.E.1.1. Asocia as características da familia da Igrexa coas da súa familia.</p> <p>B.3.E. 1. 1. Nomea lugares e acontecementos importantes na vida de Xesús.</p> |

#### 4.Relacións aspectos curriculares por cada unidade.

| 2º de Primaria.                      |                            |                   |                             |                              |                         |                     |                   |
|--------------------------------------|----------------------------|-------------------|-----------------------------|------------------------------|-------------------------|---------------------|-------------------|
| Unidade Didáctica.                   | Estándares de aprendizaxe. | Peso cualitativo. | Instrumentos de avaliación. | Grado mínimo de consecución. | Elementos transversais. | Competencias clave. | Número de sesión. |
| Bloque 1. Sentido relixioso do home. |                            |                   |                             |                              |                         |                     |                   |

|                                                                       |                                                                                       |      |                      |                                                                                                                    |                    |               |   |
|-----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|------|----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|---------------|---|
| -Deus Pai da humanidade<br>quere a nosa felicidade.                   | 1.1. Expressa os momentos que o fan feliz e a súa familia.                            | 100% | TI---50%<br>EP---50% | 1.Identifica na súa vida o desexo de ser feliz.                                                                    | EOE.<br>CL.<br>DS. | CMCCT<br>CAA. | 4 |
| Deus crea o home para ser o seu amigo.<br>O Paraíso signo de amizade. | 2.1. Nombra situación nas que necesita as persoas e a Deus para ser feliz.            | 50%  | EM---50%<br>EP---50% | 2.Recoñece a incapacidade da persoa para conseguir ela soa a felicidade.                                           | EOE.<br>DS.        | CCL.<br>CSC.  | 4 |
|                                                                       | 3.1. Valora que Deus o creara para ser feliz.<br>4.1. Le o relato bíblico do Paraíso. | 50%  | PD---50%<br>EM---50% | 3.Aprecia a bondade de Deus que o crea para ser feliz.<br>4. Entende o Paraíso como agasalho de Deus a humanidade. | DS.<br>TIC         | SSIEE.<br>CAA | 4 |
| <b>Bloque 2. Deus intervén na historia</b>                            |                                                                                       |      |                      |                                                                                                                    |                    |               |   |

|                                                                   |                                                                                                          |      |                                 |                                                                                                     |                                    |                                                  |   |
|-------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|--------------------------------------------------|---|
| <p>-Deus actúa na historia. A mistade de Deus cos patriarcas.</p> | <p>1.1. Coñece relatos bíblicos da acción de Deus na historia.</p>                                       | 100% | <p>EP---50%</p> <p>EM---50%</p> | <p>1. Identifica acción de Deus na historia nos relatos bíblicos.</p>                               | <p>EOE.</p> <p>EMP.</p> <p>PV.</p> | <p>CCL.</p> <p>CAA.</p>                          | 4 |
|                                                                   | <p>2.1..Asocia palabras e expresións dos patriarcas nos relatos bíblicos, cos recursos interactivos.</p> | 100% | <p>PO---50%</p> <p>PD---50%</p> | <p>2. Valora na vida dos Patriarcas os rasgos de Deus Pai: protección, coidado e acompañamento.</p> | <p>EOE.</p> <p>TIC.</p> <p>CL.</p> | <p>CSC.</p> <p>CCL.</p> <p>CAA.</p> <p>CCEC.</p> | 4 |
| <p>-Deus propón a o home un camiño de encontro con El.</p>        | <p>3.1. Describe coas súas palabras momentos nos que Deus axuda ao pobo de Israel.</p>                   |      | .                               | <p>3- Recoñece e aprecia que Deus busca sempre a salvación do home.</p>                             |                                    |                                                  |   |

**Bloque 3. Xesús Cristo, cumprimento da historia da Salvación.**

|                                                             |                                                                 |      |                          |                                                |                            |               |   |
|-------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|------|--------------------------|------------------------------------------------|----------------------------|---------------|---|
| -Deus elixe a María para que seu fillo se faga home.        | 1.1. Le e expresa o relato da Anunciación.                      | 100% | TCL---60%.<br>OD---40%.  | 1- Coñece e valora a resposta de María a Deus. | ECC.<br>EOE.               | CCEC.<br>CSC. | 4 |
| -O Advento , espera do cumprimento da Promesa da Salvación. | 2.1. Identifica os signos do Advento como tempo de espera.      | 100% | PO---60%EO.<br>EM---40%. | 2- Aprende o significado do tempo do Advento.  | ECC.<br>PV.<br>TIC.<br>CL. | CEC.<br>CSC.  | 5 |
| -                                                           | 2.2. Valora a Necesidade da espera como actitude cotiá da vida. |      |                          | 3- Identifica o significado profundo do Nadal. |                            |               |   |
| - Nadal, nacemento do Salvador.                             |                                                                 |      |                          |                                                |                            |               |   |

#### Bloque 4. Permanencia de Xesús Cristo na historia: Igrexa.

|                              |                                                             |      |                       |                                                                |                      |              |   |
|------------------------------|-------------------------------------------------------------|------|-----------------------|----------------------------------------------------------------|----------------------|--------------|---|
| -Bautismo, membro da Igrexa. | 1.1. Explica coas súas palabras o sentido do Bautismo.      | 100% | PO---50%<br>TI---50%  | 1. Recoñece o Bautismo como medio para formar parte da Igrexa. | CSC.<br>CEC.<br>CSL. | CSC.<br>CEC. | 4 |
|                              | 1.2. Identifica a os bautizados como pobo xerado por Xesús. | 100% | EP---80%<br>ED---20%. | 2. Comprende os signos presentes na liturxia bautismal.        | CSC.<br>CEC.         | CEC.<br>CSC. | 3 |
|                              | 2.1. Coñece os elementos                                    |      |                       |                                                                |                      |              |   |

|                   |                                                                      |  |  |                                             |  |  |  |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------|--|--|---------------------------------------------|--|--|--|
| -O ano litúrxico. | esenciais do Bautismo.<br><br>3.1. Constrúe un calendario litúrxico. |  |  | 3- Coñece o ano litúrxico e os seus tempos. |  |  |  |
|-------------------|----------------------------------------------------------------------|--|--|---------------------------------------------|--|--|--|

**1º Trimestre:** Bloque 1: O sentido religioso do home. Deus quiere a nosa felicidade. Crea o home para ser o seu amigo.

Bloque 4: Permanencia de Xesús Cristo na historia: Xesús santifica o tempo. Ano litúrxico.

Bloque 3: Xesús Cristo, cumprimento da historia da Salvación. Advento e Nadal.

**2º Trimestre:** Bloque 2: Deus intervén na historia. A Biblia narra o que Deus fixo na historia. Amistade de Deus cos Patriarcas.

Deus nos ensina o camiño para falar con El.

**3º Trimestre:** Bloque 3: Xesús Cristo, cumprimento da historia da Salvación. Deus elixe a María para que seu fillo se faga home.

Bloque 4 Permanencia de Xesús Cristo na historia: Bautismo. Unidade eclesial.

| 4º de Primaria.                      |                            |                   |                             |                              |                         |                     |                  |
|--------------------------------------|----------------------------|-------------------|-----------------------------|------------------------------|-------------------------|---------------------|------------------|
| Unidade Didáctica.                   | Estándares de aprendizaxe. | Peso cualitativo. | Instrumentos de avaliación. | Grado mínimo de consecución. | Elementos transversais. | Competencias clave. | Número desesión. |
| Bloque 1. Sentido relixioso do home. |                            |                   |                             |                              |                         |                     |                  |

|                                                             |                                                                                                                                                                                                         |      |                      |                                                                              |                     |                     |   |
|-------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|----------------------|------------------------------------------------------------------------------|---------------------|---------------------|---|
| -A experiencia do pecado nos relatos das Relixións antigas. | 1.1. Localiza e describe situacións de pecado descubertas nos relatos das Relixións antigas. obra creada.<br>1.2. Califica o tipo de pecado nas situación do seu entorno e as compara coas dos relatos. | 50%  | TI---50%<br>EP---50% | 1.Describe nos relatos das relixións antigas a experiencia do pecado humano. | EOE.<br>CL.<br>DS.  | CEC.<br>CL.<br>CSC. | 4 |
| O perdón coma necesidade do ser humano.                     |                                                                                                                                                                                                         | 50%  |                      |                                                                              |                     |                     |   |
|                                                             | 2.1. Recorda e acepta situacións persoais e sociais que necesitan o <i>perdón</i> .                                                                                                                     | 100% | EP---50%<br>EM---50% | 2. Identifica a necesidade do perdón para ser feliz.                         | DS.<br>TIC          | CEC.<br>CSC.        | 4 |
|                                                             |                                                                                                                                                                                                         |      |                      |                                                                              |                     |                     |   |
| Bloque 2. Deus intervéen na historia.                       |                                                                                                                                                                                                         |      |                      |                                                                              |                     |                     |   |
| -O relato do pecado orixinal.                               | 1.1. Lembra acontecementos actuais onde se manifesta o                                                                                                                                                  | 100% | EP---50%<br>EM---50% | 1. Identificar a orixe do pecado.                                            | EOE.<br>EMP.<br>PV. | CL.<br>CSC.<br>AA.  | 4 |

|                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |      |                                 |                                                                                                                                                                                                                   |                                    |                                                                                               |   |
|-----------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|---------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| Deus está sempre disposto a o perdón.   | <p>rexuntamento amizade con Deus.</p> <p>2.1. Enumera as características do perdón nos relatos bíblicos.</p> <p>3.1. Identifica e describe comportamentos do rei David que se opoñen a vontade de Deus.</p> <p>3.2. Compara actitude do rei David con situación persoais nas que sinte a necesidade de ser perdoado.</p> | 100% | <p>PO---50%</p> <p>EM---50%</p> | <p>2. Coñecer as características do perdón de Deus.</p> <p>3. Valora a razón pola que o rei David sente a necesidade da redención.</p> <p>4. Aprende historias bíblicas onde Deus promete o Mesías, Salvador.</p> | <p>EOE.</p> <p>TIC.</p> <p>CL.</p> | <p>CSC.</p> <p>CCL.</p> <p>CL.</p> <p>CSC.</p> <p>CL.</p> <p>CSC.</p> <p>CEC.</p> <p>CSC.</p> | 4 |
| Infidelidade de David a misión de Deus. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |      |                                 |                                                                                                                                                                                                                   |                                    |                                                                                               |   |
| Deus fiel promete un Mesías.            | Reconstrúe escenas bíblicas onde Deus promete o Mesías.                                                                                                                                                                                                                                                                  |      |                                 |                                                                                                                                                                                                                   |                                    |                                                                                               |   |

### Bloque 3. Xesús Cristo, cumprimento da historia da Salvación.

|                                                 |                                                                                                               |      |                                    |                                                                                                         |                         |                                               |   |
|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|-----------------------------------------------|---|
| -O perdón de Deus: acción e parábolas de Xesús. | <p>1.1. Analiza, comenta e crea relatos onde actualiza a parábola do fillo pródigo.</p> <p>1.2. Visualiza</p> | 100% | <p>TCL---60%.</p> <p>OD---40%.</p> | <p>1- Comprende o significado das parábolas do perdón.</p> <p>2- Memoriza acción onde Xesús concede</p> | <p>ECC.</p> <p>EOE.</p> | <p>CL.</p> <p>CSC.</p> <p>CD.</p> <p>CEC.</p> | 4 |
|-------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|-----------------------------------------------|---|

|                                                                                                                                |                                                                                                                                                                            |      |                          |                                                                                                                                                            |                            |                                          |   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|--------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|------------------------------------------|---|
| <p>-Amizade e preferencia de Xesús polos mais necesitados.</p> <p>-Xesús cumpre a vontade do Pai: Paixón e Morte de Xesús.</p> | obras de arte sobre o perdón e as explica.<br>2.1. Busca nos relatos bíblicos a preferencia de Xesús polos máis necesitados.                                               | 100% | PO---60%EO.<br>EM---40%. | o perdón.                                                                                                                                                  | ECC.<br>PV.<br>TIC.<br>CL. | CSC.<br>CD.                              | 5 |
|                                                                                                                                | <p>3.1. Secuencia en orde as escenas da Paixón de Xesús.</p> <p>3.2. Explica frases da oración no Horto das oliveiras como que expresan a obediencia de Xesús a o Pai.</p> |      |                          | <p>3-Reconece a iniciativa de Xesús polos máis necesitados e enfermos.</p> <p>4. Comprende que na Paixón e morte de Xesús, El cumpre a vontade do Pai.</p> |                            | <p>CEC.<br/>CSC.</p> <p>CL.<br/>CSC.</p> |   |

Bloque 4. Permanencia de Xesús Cristo na historia: Igrexa.

|                                  |                                                                                                                            |      |                       |                                                                                    |                      |                          |   |
|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|-----------------------|------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|--------------------------|---|
| -O Sacramento da Reconciliación. | 1.1. Coñece e explica as condicións para acollerse a o perdón de Deus.<br>1.2. Describe as partes do Sacramento do perdón. | 100% | PO---50%<br>TI---50%  | 1. Explica que a través do Sacramento da Reconciliación Deus concede o seu perdón. | CSC.<br>CEC.<br>CSL. | CSC.<br><br>CEC.<br>CSC. | 4 |
| -A celebración da Eucaristía.    | 2.1. Distingue símbolos, significados e momentos da celebración da Eucaristía.                                             | 100% | EP---80%<br>ED---20%. | 2. Distingue signos e momentos da celebración Eucarística.                         | CSC.<br>CEC.         | CEC.<br>CSC.             | 3 |
| -Coresma: tempo penitencial.     | 3.1. Investiga as institución da igrexa de carácter penitencial.                                                           |      |                       | 3- Coñece rasgos da Coresma como tempo penitencial.                                |                      | CD.<br>CEC.<br>SIEE.     |   |

**1º Trimestre:** Bloque 1: O sentido relixioso do home: Pecado. O perdón. Deus fiel a o Mesías.

Bloque 2: *Revelación: Deus intervén na historia. Infidelidade do rei David. Deus fiel a promesa do Mesías.*

**2º Trimestre:** Bloque 3: Xesús Cristo, cumprimento da historia da Salvación. Perdón. A preferencia polos mais débiles.

Xesús cumpre a vontade do Pai.

Bloque 4: Permanencia de Xesús Cristo na historia. Coresma.

**3º Trimestre:** Bloque 2: Revelación: Deus intervén na historia. Pecado orixinal. Deus sempre disposto a perdoar.

Bloque 4: Permanencia de Xesús Cristo na historia: Sacramento da Reconciliación e da Eucaristía.

## 6º de Primaria.

| Unidades didácticas                                               | Estándares de aprendizaxe.                                                                       | Peso cualitativo. | Instrumentos de avaliación.        | Grado mínimo de consecución.                                                                           | Elementos transversais.                 | Competencias clave.                         | Número de sesión. |
|-------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|---------------------------------------------|-------------------|
| <b>Bloque 1. Sentido relixioso do home.</b>                       |                                                                                                  |                   |                                    |                                                                                                        |                                         |                                             |                   |
| -A incapacidade do ser humano para ser feliz reclama a salvación. | 1.1. Identifica situación nas que é imposible ser feliz.                                         | 100%              | <i>TI---50%</i><br><i>EP---50%</i> | 1. Evalúa circunstancias que manifestan a imposibilidade da natureza humana para alcanzar a plenitude. | <i>EOE.</i><br><i>CL.</i><br><i>DS.</i> | <i>CSC.</i><br><i>CAA.</i>                  | 4                 |
| -A plenitude do ser humano está na relación con Deus.             | 2.1. Busca, compara e comenta expresión do desexo humano de salvación na literatura e na música. | 50%               | <i>EM---50%</i><br><i>EP---50%</i> | 2. Recoñece e acepta a necesidade dun Salvador para poder ser feliz.                                   | <i>EOE.</i><br><i>DS.</i>               | <i>CEE.</i><br><i>CSC.</i><br><i>CSIEE.</i> | 4                 |
|                                                                   | 3.1. Descubre e explica porque os enterramentos, pinturas, ritos e costumes gardan relación      | 50%               | <i>EP---50%</i><br><i>EM---50%</i> | 3. Interpretar signos, en distintas culturas, que mostran que a plenitude humana se                    | <i>DS.</i><br><i>TIC</i>                | <i>CSC.</i><br><i>CEE.</i>                  | 4                 |
|                                                                   |                                                                                                  |                   |                                    |                                                                                                        |                                         | <i>AA.</i><br><i>CSC.</i><br><i>CSIEE.</i>  |                   |

|  |                                                                                                                                                                                                    |  |  |                                                                                                                    |  |  |  |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|
|  | coa Divinidade.<br>4.1. Investiga e recolle acontecementos da historia onde se aprecia que o feito relixioso foi motor de cambios para potenciar os dereitos humanos, convivencia, progreso e paz. |  |  | <i>alcanza coa relación con Deus.</i><br><br><i>4. Recoñecer que a relación con Deus fai a persoa máis humana.</i> |  |  |  |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|--|

### Bloque 2. Deus intervéen na historia.

|                                                      |                                                                                                                       |      |                      |                                                                       |                     |                        |   |
|------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|----------------------|-----------------------------------------------------------------------|---------------------|------------------------|---|
| - O pobo de Israel depositario da sabiduría de Deus. | 1.1. Identifica e valora expresión recollidas nos libros Sapienciais enriquecen e melloran as persoas.                | 100% | EP---50%<br>EM---50% | 1. Describir e apreciar a riqueza dos textos sapienciais na historia. | EOE.<br>EMP.<br>PV. | CCL.<br>CSC.           | 4 |
| -Os libros Sapienciais enriquecen a humanidade.      | 1.2. Investiga e contrasta a sabiduría popular co expresión da sabiduría do pobo de Israel emitindo un xuízo persoal. | 100% | PO---50%<br>EM---50% |                                                                       | EOE.<br>TIC.<br>CL. | CSC.<br>CCL.<br>CSIEE. | 4 |

### Bloque 3. Xesús Cristo, cumprimento da historia da Salvación.

|                                                                          |                                                                                                                                                                        |      |                          |                                                                                                |                            |                                 |   |
|--------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|--------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|---------------------------------|---|
| -Xesús desvela a o Pai.                                                  | 1.1. Busca nos discursos do Evanxeo de Xoán frases nas que se revela a relación de Xesús co seu Pai.                                                                   | 100% | TCL---60%.<br>OD---40%.  | 1- Recoñecer que a través de Xesús chegamos a o Pai Deus.                                      | ECC.<br>EOE.               | Cl.<br>CSC.                     | 4 |
| -As tentacións de Xesús:<br><i>obstáculos para cumprir a súa misión.</i> | 1.2. Sintetiza os rasgos que Xesús desvela do Pai.<br>2.1. Escribe as dificultades que tivo Xesús para cumprir a vontade do Pai.                                       | 100% | PO---60%EO.<br>EM---40%. | 2- Esfórzase por comprender que Xesús ten que vencer obstáculos para cumprir a vontade do Pai. | ECC.<br>PV.<br>TIC.<br>CL. | CEC.<br>CSC.<br><br>CSC.<br>CL. | 5 |
| -Xesús envía a os seus discípulos para continuar a misión salvífica.     | 3.1. Explica a misión apostólica nas expresión de Xesús recollidas nos evanxeos sinóticos.<br>3.2. Constrúe un mapa comparativo entre as accións de Xesús e da igrexa. |      |                          | 3- Comprende que a misión de Xesús continúa na igrexa.                                         |                            | AA.<br>CD.<br>CSC.              |   |
| <b>Bloque 4. Permanencia de Xesús Cristo na historia: Igrexa.</b>        |                                                                                                                                                                        |      |                          |                                                                                                |                            |                                 |   |

|                                                                                   |                                                                                                      |      |                       |                                                                             |                      |                                 |   |
|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------|----------------------|---------------------------------|---|
| -Os Sacramentos de Servicio da misión da Igrexa: Confirmación, Orde e Matrimonio. | 1.1. Coñece e explica con exemplos porque estes Sacramentos están a o servicio da Igrexa.            | 100% | PO---50%<br>TI---50%  | 1. Diferenciar a aportación dos Sacramentos de servicio a misión da Igrexa. | CSC.<br>CEC.<br>CSL. | CSC.<br>CL.                     | 4 |
| -Pascua tempo de Resurrección.                                                    | 1.2. Diferencia signos e celebración dos Sacramentos.<br>2.1. Explica os principais signos pascuais. | 100% | EP---80%<br>ED---20%. | 2. Identificar os rasgos do tempo litúrxico da Pascua.                      | CSC.<br>CEC.         | CEC.<br>CSC.<br><br>CSC.<br>CL. | 3 |
| -Os cristiáns testemuñas da Resurrección.                                         | 3.1. Selecciona testimonios de cristiáns e xustifica o cambio xerado polo encontro co Resucitado.    |      |                       | 3- Recoñece e valora o cambio de vida despois do encontro co Resucitado.    |                      | CEC.<br>CL.<br>CSC.             |   |

**1º Trimestre: Bloque 1: O sentido relixioso do home. Incapacidade do ser humano para ser feliz, reclama Salvación. Plenitude do ser humano está con Deus.**

**Bloque 3: Xesús Cristo, cumprimento da historia da Salvación. Xesús desvela a o Pai.**

**2º Trimestre: Bloque 2: Deus intervéen na historia. Biblia. Pobo de Deus depositario da sabiduría de Deus. Libros Sapienciais. Bloque 3: Xesús Cristo, cumprimento da historia da Salvación. Tentacións de Xesús. Bloque 4: Permanencia de Xesús Cristo na historia. Pascua. Cristiáns testemuñas da Resurrección.**

**3º Trimestre: Bloque 3: Xesús Cristo, cumprimento da historia da Salvación.**

**Xesús envía os discípulos para seguir cos misión salvífica.**

**Bloque 4: Permanencia de Xesús Cristo na historia: Os Sacramentos de Servicio,**

## **5- Directrices para o deseño da avaliación inicial.**

A Avaliación inicial vainos o nivel que mostra o alumnado en relación a os coñecementos da materia. Unha vez coñecidos os resultados podemos organizar a materia e comenzar polo máis coñecido para eles. Utilizamos a Aula Virtual para colgar vídeos explicativos que axudan a profundizar nos temas, ademáis de actividades interactivas.

Facemos moitas actividades de traballo cooperativo e vemos que axuda moito a mellorar o ritmo e os logros da clase. Temos moi en conta o estado emocional do alumnado e as súas preocupación, moitas veces falámolo na clase e compartimos.

O deseño da Avaliación Inicial estará baseada nas actividades de relación, explicación e opinión da realidade que lle rodea.

| <b>Relixión Católica.</b>                                               |
|-------------------------------------------------------------------------|
| <b>Acta avaliación inicial.</b>                                         |
| <b>Estándares imprescindibles a nivel individual/grupal.</b>            |
| <b>Relación de alumnos con estándares imprescindibles deficitarios.</b> |
| <b>Propostas de medidas da intervención educativa.</b>                  |
| <b>Medidas xerais, específicas e extraordinarias.</b>                   |
| <b>Outras medidas a ter en conta na programación.</b>                   |

## 6- Rúbricas.

### 6.1- Rúbrica para as avaliacións das competencias clave.

| 6.1- Rúbrica para as avaliacións das competencias clave.                                                                                                                                                       |                  |     |           |        |        |                             |                                   |         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|-----------|--------|--------|-----------------------------|-----------------------------------|---------|
| Descritores de competencias.                                                                                                                                                                                   | Niveis de logro. |     |           |        |        | Instrumentos de avaliación. |                                   |         |
|                                                                                                                                                                                                                | Excel.           | Bo. | Adecuado. | Regul. | Insuf. | Observ.                     | Producción<br>Oral ----- Escrita. | Outros. |
| <b>Competencia en comunicación lingüística.</b>                                                                                                                                                                |                  |     |           |        |        |                             |                                   |         |
| <b>-Escoitar.</b>                                                                                                                                                                                              |                  |     |           |        |        |                             |                                   |         |
| Escoita e entende secuencias de instrución sinxelas dadas polo mestre/a.<br>Capta o sentido dos textos orais.<br>Identifica a información específica do texto.<br>Comprende e extrae a información dos textos. |                  |     |           |        |        |                             |                                   |         |
| <b>-Falar.</b>                                                                                                                                                                                                 |                  |     |           |        |        |                             |                                   |         |
| Fai uso adecuado do vocabulario relixioso.<br>Interractúa nas conversas da aula.<br>Pode organizar as súas <i>exposición e textos orais de realización propia</i> .                                            |                  |     |           |        |        |                             |                                   |         |

|                                                                                                                                                                                                               |  |  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
| <b>Conversa.</b>                                                                                                                                                                                              |  |  |
| Participa nas respostas das actividades da aula.<br>Sabe facer preguntas a os seus compañeiros/as.<br>Mantén conversas sobre temas coñecidos.                                                                 |  |  |
| <b>-Ler.</b>                                                                                                                                                                                                  |  |  |
| Capta o sentido global do texto.<br>Localiza información sobre os temas de interese.<br>Le textos diversos sobre temas de interese.                                                                           |  |  |
| <b>-Escribir.</b>                                                                                                                                                                                             |  |  |
| Copia modelos traballados.<br>Presenta os escritos con orde e limpeza.<br>Escribe con caligrafía clara e lexible.                                                                                             |  |  |
| <b>-Competencia matemática, científica e tecnolóxica.</b>                                                                                                                                                     |  |  |
| Ordea os datos rexistrados atendendo a un criterio de clasificación.<br>Amosa respecto pola Natureza.<br>Identifica e clasifica en grupos diferentes especies de seres vivos.<br>Recoñece o valor da Ciencia. |  |  |
| <b>-Competencia dixital.</b>                                                                                                                                                                                  |  |  |
| Busca e organiza información en soporte dixital.<br>Utiliza as tecnoloxías da información para contrastar datos.<br>Utiliza o soporte dixital para estudar Relixión.                                          |  |  |
| <b>-Aprender a aprender.</b>                                                                                                                                                                                  |  |  |
| Utilizar estratexias e recursos de pensamento para mellorar a comprensión.<br>Aprender a organizar e recuperar a información.<br>Asume a responsabilidade do seu propio aprendizaxe.                          |  |  |
| <b>-Competencias sociais e cívicas</b>                                                                                                                                                                        |  |  |
| Participa nas conversas.<br>Respecta normas da comunicación.<br>Valora familia, amigos e ambiente cultural da súa contorna.<br>Valora as actitudes de perdón.                                                 |  |  |

|                                                                                                                                                                                                        |  |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
| <b>-Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</b>                                                                                                                                                  |  |  |
| Busca, recopila e organiza información en distintos soportes.<br>Goza coa lectura.<br>Utiliza a reflexión persoal para levar a cabo as tarefas.                                                        |  |  |
| <b>-Conciencia e expresión culturais.</b>                                                                                                                                                              |  |  |
| Identifica tradición cristiás.<br>Mostra curiosidade por coñecer a orixe do Cristianismo.<br>Valora as diferentes manifestacións artísticas.<br>Utiliza técnicas artísticas para presentar documentos. |  |  |

## 6.2-Rúbricas para avaliación das destrezas por tarefas.

### *Indicadores de logro e a súas graduacións.*

| <b>Categoría.</b>                                          | <b>Insuficiente.</b>                                                                                                                                       | <b>Bien.</b>                                                                                                                             | <b>Notable.</b>                                                                                                                                                                                               | <b>Sobresainte.</b>                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Esforzo persoal polo remate das actividades so tema.       | Non remata as actividades.<br>Caligrafía ilexible.<br>Non ten orde ni limpeza no seu traballo                                                              | Elabora actividades con apoio.<br>Mostra interese por rematar as actividades.<br>Lévalle moito tempo rematar as tarefas.                 | Elabora as actividades de xeito autónoma.<br>Estrutura o traballo de xeito correcto.<br>Boa limpeza e orde.<br>Termina a tempo as tarefas.                                                                    | Elabora as actividades só.<br>Planifica o traballo de xeito correcto.<br>Mostra interese pola limpeza.<br>Caligrafía lexible.<br>Remata sempre as tarefas a tempo.                                                                                       |
| Participación oral e co-operativa nas actividades da aula. | Participa pouco e oralmente.<br>Repite frases con axuda do mestre/a.                                                                                       | Con axuda do Mestre/a participa oralmente.<br>Utiliza frases sinxelas de uso común na aula.                                              | De xeito autónomo participa oralmente.<br>Con axuda intervéñen nas preguntas plantexadas polos compañeiros/as.                                                                                                | Participa sempre de xeito oral.<br>Sabe facer preguntas sin axuda.<br>Respecta o turno de palabra.                                                                                                                                                       |
| Consecución dos estándares memorísticos.                   | Explica de xeito oral ou escrito os contidos do tema con apoio do mestre/a.                                                                                | Expón os seus aprendizaxes de memoria con una linguaxe axeitada.<br>Desenvolvendo as ideas con orde.                                     | Planifica o tema.<br>Presta atención a orde e a expresión.<br>Desenvólvese con facilidade ante os cambios.<br>Realiza actividades de forma autónoma.<br>Toma decisión para mellorar.<br>Aprende das críticas. | Planifica e relaciona ideas.<br>Coida expresión e vocabulario.<br>Argumenta con exemplos.<br>Planifica as tarefas de forma autónoma.<br>Aplica o aprendido a outras situacións.<br>Participa sempre nas actividades do grupo.<br>Axuda a os compañeiros. |
| Actitude e interese pola sinatura de Relixión Católica.    | Necesita a motivación do profesor para interesarse polos contados.<br>Non se preocupa do material.<br>Non mostra interese pola presentación dos traballos. | Mostra interese por facer as actividades de forma autónoma.<br>Pide axuda para correxir os erros.<br>Participa nas actividades do grupo. |                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                          |

## 7- Procedementos e instrumentos de avaliación.

| Instrumentos de avaliación.                                         | Procedementos.                                                                                                                                                             | Criterios de corrección.                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Observación directa do traballo individual e cooperativo (OD/TI/TG) | <ul style="list-style-type: none"> <li>-Listas e fichas de control.</li> <li>-Rexistro de comportamentos.</li> <li>-Caderno de seguimento de actividades.</li> </ul>       | <ul style="list-style-type: none"> <li>-Participación activa. -Traballo coope-<br/>rativo.</li> <li>-Motivación. – Esfuerzo.</li> <li>-Aceptación de normas.</li> <li>-Iniciativa persoal.</li> <li>-Creatividade. -Traballo individual.</li> </ul> |
| <i>Producción oral (PO)</i>                                         | Forman parte das actividades diarias. Ferramen-ta principal para avaliar adquisición de contadosde competencias. Comprobar a evolución do proceso ensinanza - aprendizaxe. | Tipo de participación (axuda, autónomo). Grado de exactitude das respostas. Co-herencia na exposición. Mensaxe estru-turado. Lectura do texto. Razoamento de contados. Debate- diálogo.                                                             |
| <i>Producción escrita (PE)</i>                                      | Mapas conceptuais. Copias de textos bíblicos. Ordenación cronolóxica.                                                                                                      | Tempo invertido para rematar as tarefas. Or- de. Limpeza. Caligrafía clara. Valoración das fichas e o caderno de aula.                                                                                                                              |
| <b>Expresión dramática e musical (ED/EM)</b>                        | Reconstrucción de pasaxes bíblicos. Dramatizacións sinxelas. Expresión musical.                                                                                            | Participa sempre.<br>Respecta as normas.<br>Axuda aos<br>compañeiros.<br>Interésalle aprender.                                                                                                                                                      |
| <b>Expresión plástica (EP)</b>                                      | Representación mediante viñetas dun texto bíblico. Es- tudio de láminas de obras de arte relixiosas. Elabora de-buxos e murais.                                            | Reflexión crítica sobre os traballos dos compañeiros. Traballo individual. Capaci- dade de traballo cooperativo. Limpeza napresentación dos traballos.                                                                                              |

|                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b><i>Producción tecnolóxica (PT)</i></b>                                                                                                                                             | <b><i>Repaso dos temas coas actividades en Edixgal. Acti-vidades propias: pasapalabra, mapas interactivos, sopa de letras, completar, ordenar viñetas, etc. Análi-se das noticias do xornal. Tradicións.</i></b> | <b><i>Grado de creatividade. Nivel de calidade da intervención. Mensaxe estruturado. Uso de vocabulario relixioso. Razoamen-to de contados e novos conceptos.</i></b> |
| <b>Rúbricas (R )</b>                                                                                                                                                                  | <b>As considero un medio a través do cal, definir os niveis de logro dos estándares Utilizo: exposición orais, presentación dixitais, traballo cooperativo, etc.</b>                                             |                                                                                                                                                                       |
| <b>Rexistro do traballo.</b><br><br><b>Esfuerzo persoal---25%</b><br><b>Participación individual e cooperativa nas activida-des da aula---40%</b><br><b>Actitude e interese---25%</b> | <b>Probas obxectivas.</b><br><br><b>Consecución dos estándares memorísticos---10%</b>                                                                                                                            |                                                                                                                                                                       |

## 8- Materiais e recursos didácticos.

| Materiais.            | Recursos didácticos.                                                                                                                                                  |
|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Material visual.      | <i>Láminas, revistas, calendarios. Pantalla dixital, material informático. Libro de texto. Biblia. Mapas. Símbolos relixiosos. Cadernos, fichas, debuxos, etc..</i>   |
| Material auditivo.    | <i>Instrumentos musicais, canción, CD. Lectura de textos, dramatizacións, Dvd. Vídeos.</i>                                                                            |
| Material manipulable. | Elaboración de beléns, murais, carteis, manualidades, debuxos. Usamos: papeis de cores, pegamento, pinturas, recortes, materiais de reciclaxe para facer manualidades |

## 9- Metodoloxía.

| Estratéxias metodolóxicas.                                              | Aspectos xerais: agrupamentos/actividades.                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Secuenciación e descrición das actividades dentro da unidade didáctica. | -Detección de coñecementos previos. -Motivación.<br>-Desenrolo dos Contidos. - Reforzo.<br>-Ampliación.                                                               |
| Criterios sobre agrupamento.                                            | -Grupos de aula. -Grupos cooperativos.<br>-Subgrupos.                                                                                                                 |
| Técnicas para o aprendizaxe.                                            | -Exposición. -Creatividade. – Investigación.<br>– Clarificación. – Apoio de mestre/a individual e grupal.                                                             |
| Secuenciación do traballo na aula.                                      | -Rutinas do inicio da clase. Cada responsable cumpre coa súa función.<br>-Explicación de Contidos, traballo na aula, actividades lúdicas e rutinas deremate da clase. |

## 10- Medidas de atención a diversidade.

| Descrición xeral do grupo despois da avaliación inicial.                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Funcionamento do grupo: nº de alumnos/as, relación entre eles.<br>Identificar obxectivos, contidos para afianzar coñecementos.<br>Identificar necesidades a nivel grupal e individual.                                                                                                                                                                          |
| Medidas ordinarias.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Organización flexible de tempos, espazos e grupos.<br>Traballo cooperativo que facilita o intercambio de aprendizaxe e axuda a os alumnos/as.<br>Fomentar autoestima, acollida e axuda entre iguais.<br>Adecuación das actividades a os distintos niveis.<br>Estratexias metodolóxicas que favorecen a participación.<br><i>Fichas de ampliación e reforzo.</i> |
| Medidas extraordinarias.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| -Adecuar actividades dos alumnos/as con necesidades educativas especiais para a súa participación nas tarefas da aula.<br>-Adaptación curricular.<br>-Utilización dos recursos dispoñibles para axudar a súa participación na aula.                                                                                                                             |

## 11-Perfil de área.

| Nive<br>I | Área | Estándar                                                                                                                   | Grao mínimo (indicador de logro)                                             | Criterio |
|-----------|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|----------|
| 2º        | REC  | 2º-REC-B1.1.1-Toma conciencia e expresa os momentos e as cousas que lle fan feliz a el e as persoas da súa contorna.       | Sabe expresar os seus momentos de felicidade.                                | REC-B1.1 |
| 2º        | REC  | 2º-REC-B1.2.1-Descobre a nomea situacións nas que necesita das persoas, e sobre todo a Deus, para vivir.                   | Nomea situacións nas que precisa axuda de Deus e das persoas.                | REC-B1.2 |
| 2º        | REC  | 2º-REC-B1.3.1-Valora e agradece que Deus creoulle para ser feliz.                                                          | Agradece a vida que ten.                                                     | REC-B1.3 |
| 2º        | REC  | 2º-REC-B1.4.1-Le e comprende o relato bíblico do Paraíso.                                                                  | Vai empezando a comprender o texto bíblico do Paraíso.                       | REC-B1.4 |
| 2º        | REC  | 2º-RECB-1.4.2-Identifica e representa graficamente os dons que Deus fai ao home na Creación.                               | Valora a Creación como regalo de Deus a ó home.                              | REC-B1.4 |
| 2º        | REC  | 2º-REC-B1.4.3-Exprésaxe de xeito oral e xestual de forma sinxela, a gratuidade de Deus pola súa amizade.                   | Expresa con cancións e poesías a ledicia da amizade con Deus.                | REC-B1.4 |
| 2º        | REC  | 2º-REC-B2.1.1-Coñece, memoriza e reconstrúe relatos bíblicos da acción de Deus na historia.                                | Reconstrúe relatos bíblicos.                                                 | REC-B2.1 |
| 2º        | REC  | 2º-REC-B2.1.2-Selecciona e representa distintas escenas bíblicas da acción de Deus na historia.                            | Ordena escenas bíblicas de Deus na historia.                                 | REC-B2.1 |
| 2º        | REC  | 2º-REC-B2.2.1-Asocia expresións e comportamentos dos Patriarcas nos relatos bíblicos a través de recursos interactivos.    | Sabe identificar relatos bíblicos cos seus protagonistas por medio das tics. | REC-B2.2 |
| 2º        | REC  | 2º-REC-B2.2.2-Dramatiza momentos da vida dos Patriarcas onde se exprese a protección, o coidado e o acompañamento de Deus. | Representa momentos da vida dos patriarcas.                                  | REC-B2.2 |

|    |     |                                                                                                                                 |                                                          |          |
|----|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|----------|
| 2º | REC | 2º-REC-B2.3.1-Escoita e describe coas súas palabras momentos nos que Deus axuda ao pobo de Israel.                              | Expresa coas súas palabras a axuda de Deus a seu pobo.   | REC-B2.3 |
| 2º | REC | 2º-REC-B3.1.1-Le e expresa, verbal ou graficamente o relato da Anunciación.                                                     | Le e representa o relato da Anunciación.                 | REC-B3.1 |
| 2º | REC | 2º-REC-B3.1.2-Dramatiza a misión dos personaxes que interveñen na Anunciación.                                                  | Representa os personaxes da Anunciación.                 | REC-B3.1 |
| 2º | REC | 2º-REC-B3.2.1-Identifica os signos do Advento como tempo de espera.                                                             | Coñece o Advento como tempo de preparación.              | REC-B3.2 |
| 2º | REC | 2º-REC-B3.2.2-Recoñece e valora a necesidade da espera como actitude cotiá da vida.                                             | Valora a espera como actitude da vida.                   | REC-B3.2 |
| 2º | REC | 2º-REC-B3.3.1-Coñece o relato do nacemento de Xesús e descobre na actitude e palabras dos personaxes o valor profundo do Nadal. | Coñece o valor esencial da festa do Nadal.               | REC-B3.3 |
| 2º | REC | 2º-REC-B4.1.1-Coñece e explica coas súas palabras o sentido do Bautismo.                                                        | Coñece o Bautismo.                                       | REC-B4.1 |
| 2º | REC | 2º-REC-B4.1.2-Identifica aos pais, padriños, presbíteros, bautizados como pobo xerado por Xesús.                                | Identifica as persoas bautizadas como pobo de Deus.      | REC-B4.1 |
| 2º | REC | 2º-REC-B4.2.1-Asocia os elementos materiais do auga, a luz e o óleo co seu significado sacramental.                             | Identifica os ritos do Bautismo.                         | REC-B4.2 |
| 2º | REC | 2º-REC-B4.3.1-Relaciona a unidade da Igrexa coa a unidade dos órganos do seu propio corpo.                                      | Aprecia a igrexa como comunidade unida polo amor.        | REC-B4.3 |
| 2º | REC | 2º-REC-B4.3.2-Sinala en diferentes expresións artísticas a representación de Deus como Pai de todos.                            | Recoñece nas expresións artísticas a Deus como noso Pai. | REC-B4.3 |
| 2º | REC | 2º-REC-B4.4.1-Constrúe un calendario onde sitúa os diferentes tempos litúrxicos.                                                | Fai un calendario litúrxico.                             | REC-B4.4 |

| Nive<br>I | Área | Estándar                                                                                                                                                            | Grao mínimo (indicador de logro)                                    | Criterio |
|-----------|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|----------|
| 4º        | REC  | 4º-REC-B1.1.1-Localiza e describe situacións de pecado descubertas nos relatos das relixións antigas.                                                               | Busca situacións de pecado na Biblia.                               | REC-B1.1 |
| 4º        | REC  | 4º-REC-B1.1.2-Cualifica o tipo de pecado en situacións da súa contorna e compáraas coas atopadas nos relatos das relixións antigas.                                 | Distingue os tipos de pecado e compáraos cos das relixións antigas. | REC-B1.1 |
| 4º        | REC  | 4º-REC-B1.2.1-Recorda e acepta situacións persoais ou sociais que necesitan de perdón.                                                                              | Recoñece situacións que necesitan perdón.                           | REC-B1.2 |
| 4º        | REC  | 4º-REC-B2.1.1-Sitúa no relato as frases que expresan a falta de colaboración na tarefa de Deus e o rexeitamento da amizade con El, e aplícaas a situacións actuais. | Expresa situacións que indican o rexeitamento a amizade con Deus.   | REC-B2.1 |

|    |     |                                                                                                                                                                |                                                                                                       |          |
|----|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| 4º | REC | 4º-REC-B2.1.2-Recorda e narra acontecementos actuais nosque se rexeitou a amizade con Deus.                                                                    | Busca situacións actuais de rexeitamento aDeus.                                                       | REC-B2.1 |
| 4º | REC | 4º-REC-B2.2.1-Descobre e enumera as características do perdón de Deus nalgúns relatos bíblicos.                                                                | Le e comprende relatos do perdón.                                                                     | REC-B2.2 |
| 4º | REC | 4º-REC-B2.3.1-Identifica e descobre comportamentos da vida do rei David que se opoñen á vontade de Deus.                                                       | Descobre o mal comportamento do rei David.                                                            | REC-B2.3 |
| 4º | REC | 4º-REC-B2.4.1-Compara a actitude de David con situacións persoais nas que sentiu a necesidade de ser perdoado.                                                 | Comparte situacións persoais nas que tivo que pedir perdón.                                           | REC-B2.4 |
| 4º | REC | 4º-REC-B2.4.2-Recoñece e expresa artisticamente escenas da historia de David nas que Deus perdóalle. Mostra respecto polas intervencións dos seus compañeiros. | Aprende e valora as intervencións dos compañeiros.                                                    | REC-B2.4 |
| 4º | REC | 4º-REC-B2.5.1-Reconstrúe e memoriza escenas bíblicas onde Deus fai a promesa do Mesías.                                                                        | Ordena escenas bíblicas sobre a promesa do Mesías.                                                    | REC-B2.5 |
| 4º | REC | 4º-REC-B3.1.1-Analiza, comenta e crea relatos onde actualiza as parábolas do fillo pródigo e do fariseo e o publicano.                                         | Comprende a mensaxe da parábola do fillo pródigo e escribe historias actuais semellantes.             | REC-B3.1 |
| 4º | REC | 4º-REC-B3.2.1-Visualiza, en obras de arte, escenas de perdón e explícaaas.                                                                                     | Explica escenas do perdón mostradas na pantalla dixital.                                              | REC-B3.2 |
| 4º | REC | 4º-REC-B3.3.1-Busca, subliña e comenta trazos da preferencia de Xesús polos máis necesitados e os enfermos, nos textos evanxélicos.                            | Lemos textos bíblicos onde Xesús asoma preferencias polos máis necesitados.                           | REC-B3.3 |
| 4º | REC | 4º-REC-B3.4.1-Secuencia ordenadamente escenas da Historia da Paixón e identifica as palabras de Xesús que expresan a súa relación co Pai.                      | Ordena viñetas sobre a paixón de Xesús e asocia as palabras sobre a súa misión e a relación con Deus. | REC-B3.4 |
| 4º | REC | 4º-REC-B3.4.2-Distingue e explica frases do relato da oración do Horto das Oliveiras que expresan a obediencia de Xesús ao Pai.                                | Recorda a obediencia ao Pai na oración do Horto das Oliveiras.                                        | REC-B3.4 |
| 4º | REC | 4º-REC-B4.1.1-Coñece e explica as condicións para acollero perdón de Deus.                                                                                     | Comprende as normas para conseguir o perdón de Deus.                                                  | REC-B4.1 |
| 4º | REC | 4º-REC-B4.1.2-Describe os pasos da celebración do sacramento do Perdón.                                                                                        | Explica as partes da celebración do sacramento do Perdón.                                             | REC-B4.1 |

|    |     |                                                                                                                  |                                                              |          |
|----|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|----------|
| 4º | REC | 4º-REC-B4.2.1-Vincula símbolos, significados e momentos na celebración eucarística.                              | Identifica as partes e ritos da celebración da Eucaristía.   | REC-B4.2 |
| 4º | REC | 4º-REC-B4.3.1-Investiga e presenta con diversos recursos obras e institucións da Igrexa de carácter penitencial. | Busca información sobre institucións penitenciais da igrexa. | REC-B4.3 |

| Nive<br>I | Área | Estándar                                                                                                                            | Grao mínimo (indicador de logro)                                        | Criterio |
|-----------|------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|----------|
| 6º        | REC  | 6º-REC-B1.1.1-Identifica e xulga situacións nas que recoñece a imposibilidade de ser feliz.                                         | Comparte cos compañeiros situacións de infelicidade.                    | REC-B1.1 |
| 6º        | REC  | 6º-REC-B1.2.1-Busca, compara e comenta distintas expresións do desexo humano de salvación na literatura e música actuais.           | Descobre exemplos na música e literatura o desexo da salvación do home. | REC-B1.2 |
| 6º        | REC  | 6º-REC-B1.3.1-Descubre e explica por que os enterramentos, pinturas, ritos e costumes son signos da relación do home coa Divindade. | Busca as distintas manifestacións da relación do home coa Divindade.    | REC-B1.3 |

|    |     |                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                               |          |
|----|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| 6º | REC | 6º-REC-B1.4.1-Investiga e recolle acontecementos da historia onde se aprecia que o feito relixioso foi o motor de cambio para potenciar os dereitos humanos, a convivencia, o progreso e a paz. | Busca información sobre o feito relixioso como motor dos cambios sociais.                                     | REC-B1.4 |
| 6º | REC | 6º-REC-B2.1.1-Identifica e valora expresións recollidas nos libros sapienciais que enriquecen e melloran á persoa.                                                                              | Descobre a importancia que teñen os libros sapienciais e que poden axudar na súa vida diaria.                 | REC-B2.1 |
| 6º | REC | 6º-REC-B2.1.2-Investiga e contrasta a sabedoría popular con expresións da sabedoría de Israel emitindo un xuízo persoal.                                                                        | Recolle exemplos da sabedoría popular e a compara coa do pobo de Israel.                                      | REC-B2.1 |
| 6º | REC | 6º-REC-B2.1.3-Propón, dialogando cos seus compañeiros, situacións e comportamentos onde se expresa a riqueza humana que aparece nos textos sapienciais.                                         | Valora a importancia dos libros sapienciais para súa vida.                                                    | REC-B2.1 |
| 6º | REC | 6º-REC-B3.1.1-Busca nos discursos do Evanxeo de Xoán frases que expresan a relación de Xesús co Pai e esfórzase por comprender o seu significado.                                               | Recolle nos textos bíblicos información sobre a relación de Xesús con Deus e a comparte cos seus compañeiros. | REC-B3.1 |
| 6º | REC | 6º-REC-B3.1.2-Identifica e sintetiza os rasgos que Xesús desvela do Pai nos discursos do Evanxeo de Xoán.                                                                                       | Explica os seus compañeiros os rasgos máis importantes da relación de Xesús co Pai.                           | REC-B3.1 |
| 6º | REC | 6º-REC-B3.2.1-Extrapolas as dificultades que tivo Xesús na súa vida para obedecer ó Pai con situacións que viven os seres humanos.                                                              | Compara situacións actuais onde é difícil cumprir a mensaxe de Xesús coas que tivo que vivir El.              | REC-B3.2 |
| 6º | REC | 6º-REC-B3.3.1-Localiza e explica a misión apostólica nas expresións de Xesús recollidas nos evanxeos sinópticos.                                                                                | Sintetiza en que consiste a misión que Xesús lle da a os apóstolos.                                           | REC-B3.3 |
| 6º | REC | 6º-REC-B3.3.2-Constrúe un mapa comparativo das accións de Xesús e as da Igrexa.                                                                                                                 | Constrúe un mapa comparativo das accións de Xesús e as da Igrexa.                                             | REC-B3.3 |
| 6º | REC | 6º-REC-B4.1.1-Coñece e explica con exemplos a razón pola que Confirmación, Orde e Matrimonio están ao servizo da Igrexa.                                                                        | Explica o significado dos Sacramentos de Servizo para os crentes.                                             | REC-B4.1 |
| 6º | REC | 6º-REC-B4.1.2-Aprende e diferencia os signos e momentos celebrativos da Confirmación, a Orde e o Matrimonio.                                                                                    | Diferencia os ritos característicos dos distintos Sacramentos.                                                | REC-B4.1 |
| 6º | REC | 6º-REC-B4.2.1-Extrapolas e explica os principais signos                                                                                                                                         | Explica a importancia dos signos pascuais.                                                                    | REC-B4.2 |

|    |     |                                                                                                                                   |                                                                   |          |
|----|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|----------|
|    |     | pascuais.                                                                                                                         |                                                                   |          |
| 6º | REC | 6º-REC-B4.2.2-Crea unha composición onde se exprese a ledicia e a paz que experimentaron os discípulos ao atoparse co Resucitado. | Expresa cun escrito a ledicia dos que se atoparon có Resucitado.  | REC-B4.2 |
| 6º | REC | 6º-REC-B4.3.1-Selecciona testemuños de cristiáns e xustifica o cambio xerado polo encontro co Resucitado.                         | Valora o cambio xerado nas persoas que se atoparon có Resucitado. | REC-B4.3 |

## 12-Actividades complementarias e extraescolares.

-Participación das actividades programadas no Plan Xeral do Centro.  
 -Actividades día da Paz. Día do Libro. Día das Letras Galegas.  
 -Actividades de Conta contos. Salón do libro. Correlingua.  
 -Día da muller traballadora. Día contra a violencia de xénero.  
 -Día do medio ambiente.

### **Relixión:**

-Preparación do belén. Día dos Dereitos dos nenos/as.  
 -Día da Paz. Día do libro. Día da muller traballadora.  
 -Día do Pai e da Nai.  
 -Semana Santa.

## 13- Elementos transversais.

| Elementos transversais.  | Concreción dos elementos transversais da área da Relixión.                                                                                                                                           |
|--------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Comprensión lectora (CL) | -Segue con atención a lectura. Nomea os personaxes. Resume. Debuxa e describe personaxes da lectura.<br>- Lectura comprensiva. Comprende vocabulario novo.<br>-Relaciona o texto coa súas vivencias. |

|                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Comunicación audiovisual (CA)                  | <p>Realizaranse actividades que incrementen a comprensión crítica dos medios de comunicación social.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Desenvolvemento de pensamento crítico e creativo.</li> <li>-Preparación de exposicións. -Elección de canción, poemas,vídeos</li> </ul>            |
| Tecnoloxía da información e comunicación (TIC) | <ul style="list-style-type: none"> <li>-DVD. Canción. Cortos.</li> <li>-Películas. Blogs. Internet.</li> <li>-Webs. Actividades interactivas.</li> </ul>                                                                                                                                           |
| Emprendemento (EMP)                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>-Participa nos proxectos que propón o Centro..</li> <li>-Participa nas actividades conxuntas: Biblioteca, Normalización lingüística, etc.</li> <li>- Dramatizacións, festa das Culturas e festivais.</li> </ul>                                             |
| Educación cívica (ECC).                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>-Aprendizaxe da resolución de conflitos.</li> <li>-Fomentar o coidado do material e das cousas dos demais.</li> <li>-Fomentar a xenerosidade con campañas.</li> <li>-Aproveitar a interculturalidade do Centro para afondar en outras culturas..</li> </ul> |
| Prevención da violencia (PV)                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>-Actividades do día da Paz.</li> <li>-Profundizar no seu significado e establecer compromisos.</li> <li>-Desenvolver valores de tolerancia, respecto a os demais , o sentido do diálogo, a cooperación, etc.</li> </ul>                                     |
| Desenvolvemento sostible (DS)                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>-Tomar conciencia de coidar a Creación.</li> <li>-Potenciar a reciclaxe.</li> <li>-Valorar o silencio.</li> </ul>                                                                                                                                           |
| Educación Viaria (EV)                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>-Ter en conta a o traballadores/as con discapacidade.</li> <li>-Fomentar os bos hábitos urbanos de coidar a limpeza das rúas.</li> <li>-Distinguir as sinais e cumprir os seus mandatos.</li> </ul>                                                         |

## 14-Avaliación da propia programación.

| Aspectos a avaliar.                                           | Valoración do grado de axeitamento.<br>4-----3-----2-----1. | A destacar. | Propostas de mellora. |
|---------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|-------------|-----------------------|
| Adecuación do deseño da unidade.                              |                                                             |             |                       |
| Adecuación da temporalización.                                |                                                             |             |                       |
| Adecuación da secuenciación dos contados.                     |                                                             |             |                       |
| Adecuación do grado mínimo de consecución para cada estándar. |                                                             |             |                       |
| Asociación dos estándares cos elementos transversais.         |                                                             |             |                       |
| Desempeño de competencias de cada unidade.                    |                                                             |             |                       |
| Adecuación da secuencia do traballo na aula.                  |                                                             |             |                       |
| Realización das tarefas propostas.                            |                                                             |             |                       |
| Adecuación dos recursos e materiais utilizados.               |                                                             |             |                       |
| Adecuación do plan da avaliación inicial.                     |                                                             |             |                       |
| Axeitadas as medidas da atención a diversidade.               |                                                             |             |                       |
| Axeitadas medidas de reforzo.                                 |                                                             |             |                       |
| Concreción dos elementos transversais para cada unidade.      |                                                             |             |                       |
| Grado de desenvolvemento das unidades complementarias.        |                                                             |             |                       |

## 15- Avaliación Docente.

| Avaliación da práctica docente.<br>Indicadores de logro.                                    | Valoración do grado de axeitamento. |   |   |   | A destacar. | Propostas de mellora. |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---|---|---|-------------|-----------------------|
|                                                                                             | 4                                   | 3 | 2 | 1 |             |                       |
| Explicacións axeitadas para todos os alumnos/as.                                            |                                     |   |   |   |             |                       |
| Explicacións individuais para os alumnos/as que as precisan.                                |                                     |   |   |   |             |                       |
| Elaboración das actividades de distinta dificultade atendendo a diversidade dos alumnos/as. |                                     |   |   |   |             |                       |
| Elaboración de probas distintas para alumnos/as con necesidades educativas especiais.       |                                     |   |   |   |             |                       |
| Traballo cooperativo para promover a colaboración e axuda entre iguais.                     |                                     |   |   |   |             |                       |
| Poténciase a lectura comprensiva e a expresión oral.                                        |                                     |   |   |   |             |                       |
| Coméntanse os fallos nas distintas probas para mellorar.                                    |                                     |   |   |   |             |                       |
| Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas.                        |                                     |   |   |   |             |                       |
| Incorporación das TICS a o proceso ensino-aprendizaxe.                                      |                                     |   |   |   |             |                       |
| Valóranse as medidas de apoio e reforzo utilizadas.                                         |                                     |   |   |   |             |                       |





